

lubelskie

Regionalny Program
Operacyjny

***Spotkanie informacyjne dla gmin
Województwa Lubelskiego w zakresie
rewitalizacji***

16-19 lutego 2021 r.

I. Prace nad Funduszami Europejskimi dla Lubelskiego 2021-2027

II. Wyzwania związane z procesami rewitalizacyjnymi

III. Ustawa o rewitalizacji - podstawowe informacje

IV. Harmonogram dalszych działań związanych z rewitalizacją

**V. Kontakt z Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym
Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020**

I. Prace nad Funduszami Europejskimi dla Lubelskiego 2021-2027

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

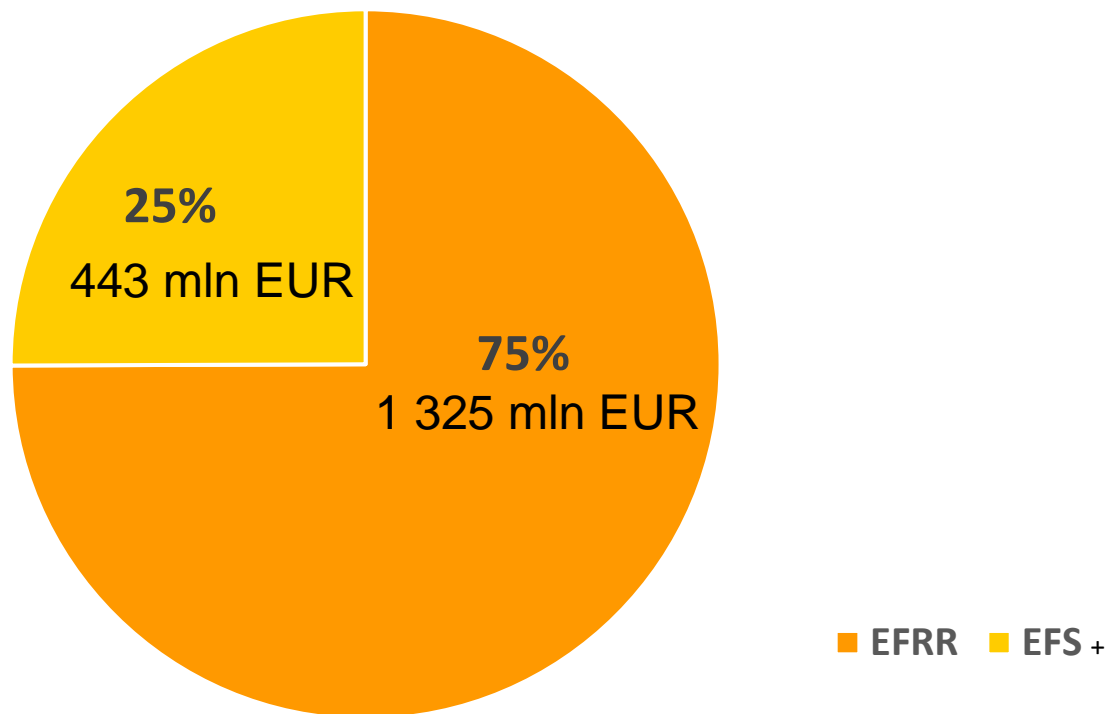
1,768 mld €

Wartość Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Lubelskiego na lata 2021-2027

Prognozowany podział Funduszy Europejskich na lata 2021-2027

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Minimum **8%** alokacji EFRR będzie przeznaczony na zrównoważony rozwój obszarów miejskich **w Celu Polityki 5** (w ramach którego będą wspierane działania rewitalizacyjne), wdrażany poprzez instrumenty terytorialne. Dotyczy to interwencji z poziomu krajowego i regionalnego łącznie.

Prace nad Funduszami Europejskimi dla Lubelskiego 2021-2027

CP 1 Bardziej inteligentna Europa (EFRR)

- Oś I *Badania naukowe i innowacje*
- Oś II *Transformacja gospodarcza i cyfrowa*

CP 2 Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa (EFRR)

- Oś III *Ochrona zasobów środowiska i klimatu*
- Oś IV *Efektywne wykorzystanie energii*

CP 3 Lepiej połączona Europa (EFRR)

- Oś V *Zrównoważony system transportu*

CP 4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym (EFRR i EFS+)

- Oś VI *Rozwój infrastruktury społecznej i zdrowotnej*
- Oś VII *Zwiększenie spójności społecznej*
- Oś VIII *Zaspokajanie potrzeb rynku pracy*
- Oś IX *Lepsza edukacja*

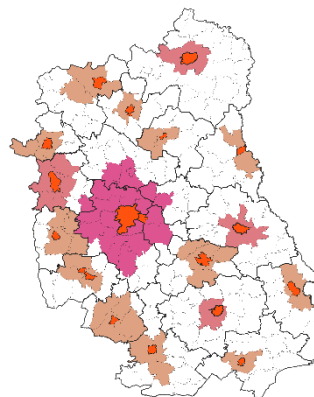

CP 5 Europa bliżej obywateli (EFRR)

- Oś X *Rozwój zrównoważony terytorialnie*

X. Rozwój zrównoważony terytorialnie

- **Wzmacnianie współpracy jednostek samorządu terytorialnego** w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków subregionalnych i lokalnych
- **Przeciwdziałanie szczególnie negatywnym zjawiskom społeczno-gospodarczym** na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją oraz w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze
- **Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych**

II. Wyzwania związane z procesami rewitalizacyjnymi

Rewitalizacja w projekcie Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027

*„Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych dotyczy również obszarów zdegradowanych, wymagających rewitalizacji. Środki zaangażowane w przygotowanie systemu w postaci dotacji na opracowanie programów rewitalizacji doprowadziły do upowszechnienia nowego podejścia do rewitalizacji. **Prawie 1500 gmin w Polsce opracowało programy rewitalizacji.**(...)”*

*Szczególnym rodzajem działań podejmowanych w ramach CP5 będzie kontynuacja procesu wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Wspierane będą kompleksowe, zintegrowane działania na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji **na podstawie gminnego programu rewitalizacji.**”*

Rewitalizacja w projekcie Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027

*„Rozwój lokalny może być realizowany również przez **inne instrumenty terytorialne (IIT)**. Funkcję planów działań IIT, po spełnieniu wszystkich warunków wynikających z rozporządzenia ogólnego mogą pełnić: **gminne programy rewitalizacji (...)**”*

*W ramach IIT będzie wspierane przeciwdziałanie degradacji miast i obszarów zmarginalizowanych oraz **działania rewitalizacyjne**.(...) W przypadku niektórych obszarów tematycznych nie ma konieczności przygotowywania planów działań IIT na potrzeby realizacji IIT, jeżeli dotychczas obowiązujące dokumenty o charakterze strategicznym spełniają warunki określone dla planu działań IIT. W takim wypadku funkcjonujące już dokumenty mogą pełnić funkcję planu działań IIT. Dotyczy to między innymi **gminnych programów rewitalizacji (GPR)**, których podstawa prawna wynika z ustawy o rewitalizacji, które mogą pełnić funkcję planu działań IIT, po spełnieniu warunków wskazanych powyżej dla planu działań IIT. W przypadku, gdy nie spełniają któregoś z nich, muszą zostać zaktualizowane w tym zakresie.”*

Rewitalizacja – najbliższe wyzwania

- ✓ Opracowanie Gminnych Programów Rewitalizacji (GPR) przez gminy posiadające Lokalne Programy Rewitalizacji (LPR),
- ✓ Opracowanie i przyjęcie GPR przez gminy nieposiadające programu rewitalizacji,
- ✓ Wpisanie planowanych na lata 2021-2027 działań rewitalizacyjnych w inne instrumenty terytorialne (IIT);
- ✓ Dokończenie realizacji projektów rewitalizacyjnych zapisanych w obowiązujących LPR-ach, realizacja wskaźników, stworzenie w gminach wewnętrznego systemu monitorowania realizacji działań rewitalizacyjnych.

III. Ustawa o rewitalizacji - podstawowe informacje

Rewitalizacja – podstawowe pojęcia

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

Obszar zdegradowany to „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”. Obszar wyznaczany jest w przypadku występowania na nim co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

- art. 9 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

Obszar rewitalizacji to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.”

- art. 10 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji należy poddać konsultacjom społecznym.

Ponadto projekt GPR do zaopiniowania powinny otrzymać:

- ✓ zarząd właściwego powiatu,
- ✓ zarząd właściwego województwa,
- ✓ właściwy wojewoda,
- ✓ właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa,
- ✓ właściwy komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej,
- ✓ właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny,
- ✓ właściwa gminna komisja urbanistyczno-architektoniczna,
- ✓ operatorzy sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządcy dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- ✓ Komitet Rewitalizacji,
- ✓ Krajowy Zasób Nieruchomości.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji należy poddać konsultacjom społecznym w przypadku gdy jest to uzasadnione specyfiką obszaru rewitalizacji przez:

- ✓ właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska – w zakresie form ochrony przyrody,
- ✓ właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków – w zakresie form ochrony zabytków,
- ✓ właściwego dyrektora urzędu morskiego – w zakresie zagospodarowania pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani,
- ✓ właściwy organ nadzoru górniczego – w zakresie zagospodarowania terenów górniczych,
- ✓ właściwy organ administracji geologicznej – w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk,
- ✓ właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- ✓ ministra właściwego do spraw zdrowia – w zakresie zagospodarowania obszarów ochrony uzdrowiskowej,
- ✓ Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – w zakresie nieruchomości Skarbu Państwa będących w trwałym zarządzie tego Gospodarstwa.

Narzędzia Gminnego Programu Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji - forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

Specjalna Strefa Rewitalizacji - umożliwia gminie stosowanie na terenie Strefy specjalnych rozwiązań prawnych, w tym instrumentów ekonomicznych i społecznych, które mają zachęcać przedsiębiorców do zaangażowania w proces rewitalizacji, co w konsekwencji powinno wywrzeć pozytywny wpływ na sytuację gospodarczą w gminie.

Miejscowy Plan Rewitalizacji - dokument rozszerzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Może bezpośrednio ingerować w otoczenie, zakazując prowadzenia na danym obszarze działalności usługowej lub handlowej. Może też tworzyć podstawy do zawierania umów urbanistycznych.

Okres przejściowy – do końca 2023 r.

*Do dnia **31 grudnia 2023 r.** dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji.*

- art. 52 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji

Mowa tu o Lokalnych Programach Rewitalizacji. Od **1 stycznia 2024** rewitalizacja będzie mogła być prowadzona wyłącznie w oparciu o ustawę, czyli na podstawie Gminnych Programów Rewitalizacji.

Ważna zmiana w Ustawie o rewitalizacji

Z art. 52 Ustawy w grudniu 2020 roku wykreślono zdanie: *W takim przypadku wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, Strefy, a także uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji **nie jest dopuszczalne.***

Zgodnie z wyrokiem WSA w Gliwicach z 30 lipca 2018 r. gminy posiadające LPR-y nie mogły podejmować prac nad GPR-ami. W ten sposób unieważniona została uchwała Rady Gminy Radlin (woj. śląskie). Dzięki wykreśleniu tego zdania **prace nad GPR-em można zacząć w każdej chwili, nawet w trakcie obowiązywania LPR-u.**

IV. Harmonogram dalszych działań związanych z rewitalizacją

Ankieta dla gmin z Wykazu programów rewitalizacji

W najbliższych dniach do gmin wyślemy ankietę, która zawiera pytania o:

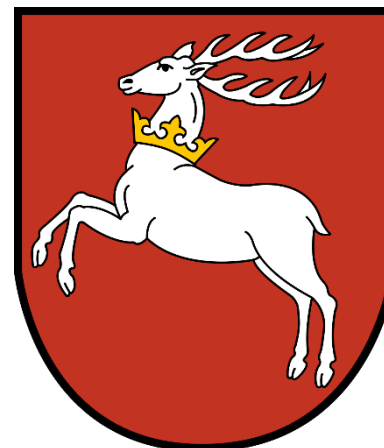
- zainteresowanie i ewentualne rozpoczęcie przejścia z LPR na GPR,
- stan realizacji projektów rewitalizacyjnych,
- źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych,
- bariery w prowadzeniu rewitalizacji oraz proponowane rozwiązania,
- realizację wskaźników w projektach rewitalizacyjnych,
- stopień zaangażowania interesariuszy,
- ewentualne plany projektów rewitalizacyjnych na perspektywę finansową na lata 2021-2027.

Ankieta poprzedzi ewentualne przeprowadzenie wizyt monitoringowych w gminach.

Projekt „Regiony Rewitalizacji”

Ministerstwo
Funduszy
i Polityki Regionalnej

Województwo lubelskie wspólnie z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej realizuje projekt „**Regiony Rewitalizacji**”, którego celem jest wzmacnianie zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych. W ramach projektu **wszystkie chętne gminy** otrzymają **bezpłatne wsparcie szkoleniowe** w czterech modułach tematycznych, a także **bezpłatne doradztwo** w zakresie przejścia z LPR na GPR. Wsparcie udzielane będzie w latach 2021-2022. Obecnie trwa wyłanianie Wykonawcy, który zrealizuje to zadanie.

Projekt finansowany jest ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020.

„Regiony rewitalizacji” – moduły tematyczne w spotkaniach dla gmin

Wykorzystanie narzędzi ustawowych

Zarządzanie i włączenie społeczności

Monitoring i ewaluacja rewitalizacji

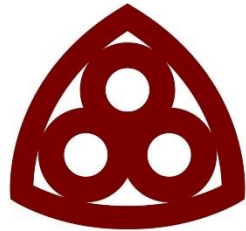
Dostępność w rewitalizacji

Harmonogram dalszych działań

Działanie	Termin
Ankieta dla gmin z „Wykazu programów rewitalizacji województwa lubelskiego”	8 marca 2021 (<i>złożenie ankiet</i>) marzec 2021 (<i>analiza ankiet</i>)
Spotkania informacyjne dla gmin w 4 modułach tematycznych	II kwartał 2021 – II kwartał 2022
Wsparcie doradcze dla gmin	od III kwartału 2021
Wizyty monitoringowe w gminach	w zależności od sytuacji epidemicznej
Ocena programów rewitalizacji; aktualizowanie „Wykazu programów rewitalizacji województwa lubelskiego”	proces ciągły

Projekt Narodowego Instytutu Dziedzictwa

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Celem projektu „***Wzorcowa rewitalizacja***” jest wsparcie gmin w procesach planowania i wdrażania Gminnych Programów Rewitalizacji uwzględniających dziedzictwo kulturowe jako istotny zasób służący przewycięzaniu problemów społecznych i infrastrukturalnych, występujących na obszarach rewitalizacji. Tym samym program wsparcia adresowany jest do gmin, które przystępują do sporządzania, sporządzają, wdrażają lub aktualizują Gminny Program Rewitalizacji.

Efektom współpracy ekspertów NID z gminami będzie wypracowanie modelowych rozwiązań, narzędzi i procesów, które następnie zostaną opisane i opracowane przez NID jako standard działań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego w ramach rewitalizacji.

Termin zgłoszeń: 26 lutego 2021

Osoba do kontaktu: Adam Sapeta (Oddział Terenowy NID w Rzeszowie)

asapeta@nid.pl, tel. (17) 853 29 43

**V. Kontakt z Instytucją Zarządzającą
Regionalnym Programem
Operacyjnym Województwa
Lubelskiego na lata 2014-2020**

Procedura oceny programu rewitalizacji

Dotychczas warunkiem uzyskania wsparcia na realizację projektów rewitalizacyjnych **jest wpisanie LPR lub GPR danej gminy do Wykazu programów rewitalizacji województwa lubelskiego**. Obecnie w Wykazie znajdują się **133** gminy (**124** LPR, **9** GPR).

Ocena programów rewitalizacji jest **procesem ciągłym**. Gminy, które uchwaliły lub zaktualizowały program rewitalizacji składają go w formie papierowej w siedzibie DZ RPO (ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin) oraz elektronicznej (rewitalizacja@lubelskie.pl). Każdej gminie przysługuje jednorazowa ocena projektu dokumentu – przed jego uchwaleniem.

Szczegóły oceny w perspektywie finansowej na lata 2014-2020 określa dokument „Procedura oceny programów rewitalizacji w IZ RPO WL na lata 2014-2020” dostępny na stronie www.rpo.lubelskie.pl.

Procedura oceny programu rewitalizacji

- ✓ Program rewitalizacji z załącznikami wraz z uchwałą rady gminy należy przesać za pismem przewodnim organu wykonawczego gminy do Departamentu Zarządzania RPO Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w formie papierowej i elektronicznej (CD/DVD), na adres: ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: rewitalizacja@lubelskie.pl.
- ✓ Weryfikacja przeprowadzana jest w ciągu 14 dni kalendarzowych od dnia wpływu programu do DZ RPO. W szczególnych przypadkach ocena może być wydłużona maksymalnie do 30 dni kalendarzowych. O wydłużeniu terminu oceny DZ RPO informuje organ wykonawczy gminy. W terminie oceny gmina ma możliwość wystąpienia z wnioskiem o wycofanie programu z oceny.
- ✓ Weryfikacja programu rewitalizacji dokonywana jest na podstawie listy sprawdzającej stanowiącej poprzez przypisanie wartości logicznych TAK/NIE albo stwierdzeniu, że kryterium nie dotyczy danego programu, do każdej pozycji z listy.
- ✓ Ocena traktowana jest jako ostateczna i wiążąca.
- ✓ O wyniku pozytywnej weryfikacji niezwłocznie powiadamia się organ wykonawczy gminy, dokonując jednocześnie wpisu programu do Wykazu w przypadku pozytywnej jego oceny.
- ✓ Możliwe jest jednorazowe przedłożenie przez gminę projektu programu rewitalizacji, przed jego uchwaleniem przez radę gminy. Ocena projektu programu rewitalizacji pod kątem zgodności z Wytocznymi dokonywana jest w wyżej opisanym trybie.

Dziękuję za uwagę

Departament Zarządzania RPO
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel. (81) 478 14 61
rewitalizacja@lubelskie.pl

Osoby do kontaktów roboczych:
Agnieszka Pidek-Klepacz
Jacek Skątecki

